SEMANARIO YUGOESLAVO

APARECE LOS SABADOS
Dirección:
Dr. V. KJUDER
Lambaré 964, D. 6. Bs. Aires

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

NOVI LIST

"EL NUEVO PERIODICO"
SEMANARIO YUGOESLAVO

Leto III. BUENOS AIRES 22. AVGUSTA 1936 Štev. 142

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za LIST IZHAJA OB SOBOTAH

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Izseljenci za primorske brate

Proglas meddruštvenega odbora slovenskih organizacij, ki smo ga objavili v zadnji številki "Novega lista", je naša javnost vzela na znanje z velikim zadoščenjem, kakor nas obveščajo iz raznih krajev.

To zadoščenje je povsem utemeljeno. Zgenili smo se po dolgih letih in sledili lepemu zgledu, ki so nam ga dali pred par meseci naši izseljenci iz Združenih držav Severne Amerike. Troje močnih naših buenosajreških organizacij se je domenilo za organiziranje velike skupne prireditve, katere namen je zbrati sredstva v pomoč slovenskim in hrvatskim žrtvam fašizma v Julijski krajini, obenem pa tudi manifestirati proti nasilju, ki se s tako veliko brezobzirnostjo izvaja nad našimi brati na Primorskem.

Prvi namen je v kar največji meri človekoljuben in je dolžnost slehernega našega izseljenca po svojih najboljših močeh prispevati, da akcija meddruštvenega odbora kar najlepše uspe. Živimo v dobi, ko se je nestrpnost med posamezniki ter med malimi in velikimi občestvi mogočno razpasla. Prav gotovo pa je narodna nestrpnost, ki je izmed vseh najhujša, ker povzroča največ žrtev, dosegla najvišje meje pretiranosti baš na Primorskem, kjer žive ljudje naše krvi in našega jezika. Na stotine žrtev fašistične narodne nestrpnosti je po italijanskih ječah in v konfinacijskih taboriščih in na stotine je družin, ki radi tega životarijo v največji bedi in pomanjkanju.

Lajšati bedo in trpljenje teh žrtev njihovih žena in otrok in mater ter obnemoglih očetov, je človekoljubna in — v našem slučaju — tudi narodna dolžnost vsakega posameznika. Res je, da naši izseljenci ne žive v izobilju, ker časi niso dobri, vendar pa smo trdno uverjeni, da se bo vsak naš človek, ki čuti le še količkaj ljubezni do zatiranih rojakov, rade volje odzval pozivu meddruštvenega odbora ter bo rad doprinesel za najbolj preganjane izmed njih vsaj skromno materialno žrtev, ki jo predstavlja vstopnina.

Prireditev ta bo imela še drug važen pomen: doprinesla bo dokaz, da naše izseljeništvo, vkljub zmagam, ki jih je doslej slavilo nasilje, nikakor še ni zgubilo svoje trdne vere v pravico, ki se mora prej ali slej uveljaviti. Prireditev bo — kakor je v proglasu rečeno — enodušen krik našega izseljeništva proti zatiranju, krik, ki se mu bodo pridružili tudi nekateri tukajšnji zagovorniki svobode in pravice; čujemo, da bo, poleg drugih, govoril na prireditvi tudi podpredsednik poslanske zbornice, odličen argentinski parlamentarec in intelektualec.

Spričo vzvišenih namenov, ki jih ima ta prireditev, ga ni izgovora, ki bi opravičil odsotnost. Vsa naša javnost je dolžna sodelovati za to, da bo prireditev manifestacije, kakršne Slovenci še nismo imeli prilike videti v Buenos Airesu!

In prepričani smo, da bo to svojo dolžnost v polni meri izvršila, kakor so jo izvršila sodelujoča društva, ki so se, mimo vseh načelnih in drugih diferenciacij, složno lotila dela za to plemenito skupno akcijo. Že dejstvo samo, da sodeluje kar tro je naših organizacij, je dogodek, ki bo ostal trajno zabeležen v doslej tane vedno razveseljivi zgodovini naše naselbine ob La Plati.

In še nekaj: prireditev se vrši na dan obletnice bazoviških žrtev in ima zato veliko večji pomen. Meddruštveni odbor pa je sklenil, naj se ta obletnica letos ne praznuje v tugi in žalosti, marveč v krepkem prepričanju, da Bidovec in tovariši niso zaman žrtvovali svojih mladih življenj ter da bo končno le zmagala pravica, ki jo nasilje sedaj tepe.

Španska državljanska vojna - vedno bolj okrutna

Grozodejstva, ki jih počenjajo afriške čete, ki so jih revolucionarci privedli v Španijo - Vlada napoveduje skrajno brezobzirnost in predvideva, da bodo bratomorni boji trajali še dolgo

Z nezmanjšano silo in še s povečano okrutnostjo se nadaljujejo na Španskem bratomorni boji, in sicer že peti teden.

In še danes ni mogoče predvidevati, kako se bo boj končal. Vlada sama računa, da bodo boji še dolgo trajali in ti boji bodo gotovo brezobzirni do skrajnosti. Vojna je vselej okrutna stvar; najbolj nečloveška in preko vseh mej zverinska pa je državljanska vojna, v kateri se bojujejo, drug proti drugemu, ljudje iste krvi. V takšnem boju ni prizanašanja, tudi tedaj ne, ko se nasprotnik proglasi za premaganega in odloži orožje.

Tako na primer se je zgodilo v Badajozu, kjer se je vladna milica dolgo, a brezuspešno branila. Ko so maroške čete, ki so v službi revolucionarcev, zasedle mesto, se je tam izvršilo strašno klanje. Dopisniki raznih listov zatrjujejo, da so temnopolti vojaki izvrševali hišne preiskave, pregledovali moške, ali imajo na rami znamenje, da so streljali s puško, pa so takoj ustrelili vsakega, o katerem so ugotovili, da se je bojeval proti njim. Trupel par dni niso pustili pokopati, da bi to "služilo za zgled"; potem pa so jih zažgali na velikih grmadah. Poročevalec nekega portugalskega lista, ki je prisostvoval tem grozodejstvom, pravi, da je bilo pretresljivo gledati, kako so v črnino oblečene vdove begale s svojimi otročički med kupi človeških trupel, kjer so iskale svoje ustreljene može. Revolucionarci so v samem Badajozu postrelja li okrog 1500 vladnih pristašev.

Na drugi strani pa poročajo, da tudi ljudska milica ne prizanaša več revolucionarcem in vlada se je baje odločila, da bo proti vstašem uporabila vsa sredstva, "četudi bi bilo treba spremeniti deželo v kup razvalin". Revolucionarci obdolžujejo vlad ne pristaše, da so začeli rabiti strupne pline, vendar pa je vlada to zanikala ter je priznala samo, da se uporabljajo plini za solzenje.

Brezmejna mržnja se širi po vsej Španiji in narod se koplje v krvi. Računajo, da je tekom prvega meseca državljanske vojne padlo vsega 50.000 oseb in več ko tretjino padlih doslej sploh niso še identificirali. Materialno škodo, ki jo je povzročila vojna, je sedaj skoro nemogoče ceniti, vendar pa nekateri računajo, da more znašati doslej že svojih osem ali pa še več milijard peset.

Vlada je baje dobila dokaze, so vstaški generali že dolgo prej pripravljali revolučijo ter da so pobudo zanjo dali veleposestniki in velepodjetniki, ki so se zbali agrarne reforme in drugih socialnih zakonov, katere je začela uveljavljati nova vlada, potem ko je zmerni Alcala Zamora moral odstopiti vrhovno državno vodstvo Azani. Že v aprilu, torej dva meseca po volitvah, pri katerih je španska ljudska fronta izvojevala veliko zmago, so imeli vstaški generali sestanek, na katerem so se domenili, da naj generalni štab izdela načrt za oboroženi upor proti levičarski vladi.

Revolucija bi bila z lahkoto uspela, da ni upor v Maroku izbruhnil nekaj dni prej, nego je bilo domenjeno. Vlada je bila s tem prezgodaj alarmirana in 24 ur ji je zadostovalo, da je ljudstvu izročila orožje in s tem prekrižala vstašem skrbno izdelane načrte.

Dasi je bila skoro vsa vojska v rokah upornih oficirjev, se je ljudski milici posrečilo v par dneh popolnoma zatreti upor v Kataloniji, pred vsem v Barceloni, ter vdušiti vstajo v Madridu. Ker je večina letalstva ostala vladi zvesta in ker je ljudstvo s takšnim navdušenjem začelo braniti republiko, da je celo tisoče in tisoče žensk seglo po orožju, so revolucionarci naleteli na nepričakovan odpor ter so brž spoznali, da jim španske garnizije ne bodo zadostovale, če si hočejo zagotoviti zmago. Sklenili so torej prepeljati iz Afrike 20 do 30 tisoč bojevitih maroških vojščakov in obrnili so se na Italijo in Nemčijo za letala.

Danes računajo, da razpolagajo revolucionarci s približno 250.000 oboroženih mož, za vlado pa se bori pol milijona vojakov, policajev, delavcev in kmetov.

Rekli smo že da ni mogoče niti približno predvidevati, kdaj in kako se bo ta strašna državljanska vojna končala. Odločilnih porazov niso utrpele doslej ne vstaške čete, ne vladna milica.

Izgleda, da so revolucionarci sedaj začeli z veliko ofenzivo, ki naj bi vojno odločila njim v prid. Če se ljudski fronti posreči zadržati ta napad, ki je usmerjen z več strani proti Madridu, se bo revolucija najbrž izjalovila, dasi s tem še ni rečeno, da bodo boji prenehali. Borba je na življenje in smrt in toliko eni kolikor drugi hočejo svojo kožo čim dražje prodati.

Razen v Kataloniji, deloma v Aragoniji ter pri Oviedu, kjer je ljudska milica v ofenzivi, povsod drugod napadajo revolucionarci. Vlada z mrzlično naglico vežba čete v Madridu, Valenciji, Barceloni in drugod, ter jih pošilja na fronto, krepit utrujene in razredčene obrambne oddelke.

V Burgosu sta se sestala vstaška generala Franco in Mola, ki sta po vsej priliki izdelala bojni načrt; zato je pričakovati, da se bodo v bodočih dneh začele hude velike bitke severno in južno od Madrida.

Maroški legionarji, ki operirajo na jugu, si prizadevajo iztrebiti nasprotnike z ozemlja med Badajozom, Córdobo. Jaenom in Murcio, da bi s tem pripravili teren za neovirano prodiranje proti severu. Ta posel pa ni baš lahek, ker naletavajo skoro v vsaki naselbini, in tudi v najmanjših vasicah, na odpor oboroženih skupin prebivalstva, ki branijo vsako ped zemlje. — Ljudstvo skušajo ustrahovati s tem, da povsod, kjer zavladajo, postreljajo glavne voditelje ljudske fronte.

Na severu so se vršili ljuti boji okrog San Sebastiana, ki se jih je udeleževala tudi uporniška križarka "Alm. Cervera, katera je obstreljevala vladne postojanke z morja. Topničarjem ljudske milice pa se je posrečilo rešiti se tega nevarnega morca; križarka je dobila takšne poškodbe, da se sedaj baje potaplja.

V središču države so vladne čete porazile vstaško kolono, ki je prodirala proti glavnemu mestu, ter so zasedle Navalmoral de la Mata in Alio.

V Madridu so obsodili na smrt ter tudi že ustrelili generala Fanjula, ki je načeloval vstaji v glavnem mestu, in pa polkovnika Quintano.

Na Mallorki, ki spada k Balearskim otokom, so se iskrcale vladne čete, ki se sedaj borijo proti vstašem.

Revolucionarci so dobili baje že preko sto letal iz Nemčije in Italije in mnogo nemških in italijanskih letalcev je že v njihovi službi ter so se celo že udeleili bojev.

Ta dejstva in pa razni drugi incidenti so zelo nevarni za mir v Evropi. Pred par dnevi se je na primer zgodilo, da je neka španska vladna vojna ladja ustavila nemški parnik "Kamerun" ter ga preiskala, dasi se ni nahajal v španskih vodah. Iz Berlina so takoj poslali protest ter so celo zaukazali nemškim vojnim ladjam, naj v obrambi nemških ladij uporabijo tudi topove, če je treba. In to so kaj nevarna navodila.

Oddelek ljudske milice v Guadarramskih hribih, se je pripravlja, da odbije napad revolucionarcev.

Vlada je postavila straže s strojnicami na križišča važnejših ulic v Madridu

RAZNE VESTI

Potopil se je blizu braziljske obale francoski potniški parnik "Eubee", ki je vozil proti Buenos Airesu; v megli je vanj zavozila angleška tovorna ladja "Corinaldo" ter ga močno poškodovala. Potnike so rešili, pet kurjačev pa je prostovoljno šlo v smrt, da rešijo ostale potnike in moštvo. Kurjai so se zaprli v strojni prostor, da bi vanj ne vdrla voda, ki bi sicer povzročila katastrofalno eksplozijo.

Ras Desta in nekateri drugi abesinski glavarji, da bodo nadaljevali četniško vojno proti Italijanom do zadnje kaplje krvi. Zato boji se niso prenehali in bodo najbrž minula še leta, preden bo italijanska okupacijska vojska v resnici zagospodovala vsej deželi.

Veliko pozornost je vzbudil obisk francoskega generala Gamelina v Varšavi, kjer se je baje posvetoval s člani poljskega generalnega štaba. V zvezi s tem domnevajo, da se je Poljska spet začela nagibati na francosko stran in da se bo radi tega njeno prijateljstvo z Nemčijo ohladilo.

Mnogo francoskih levičarjev je prišlo v Španijo, kjer se nameravajo bojevati ob strani ljudske milice proti vstašem. Tako so storili tudi mnogi italijanski in nemški protifašisti, ki so živeli v izgnanstvu na Francoskem in v Švici.

Zaroto proti Stalinu in drugim sovjetskim voditeljem so baje razkrili v Moskvi. Tajna policija trdi, da so razni opozicijski elementi, pod vodstvom Trockega, Zinovjeva in Kameneva, skušali strmoglaviti sedanjo vlado. Sedaj se v Moskvi že vrši proces in oba poslednje imenovana obtoženca sta priznala svojo krivdo, dočim Trocki izjavlja, da si je zadevo izmislila GPU.

Večja skupina francoskih častnikov je odpotovala v Rusijo, kjer bo proučevala organizacijo rdeče vojske, pozneje pa bo posetila še Varšavo in Prago.

Znana italijanska pisateljica Grazia Deledda, ki je leta 1926 dobila Nobelovo nagrado za literaturo, je v nedeljo preminula v Rimu.

Jutri, v nedeljo, ob 4.15 pop.: "SCAMPOLO" v ul. Alsina 2832

ARGENTINSKE VESTI

Argentinsko-romunska trgovinska pogodba

Argentinski zunanji minister dr. Saavedra Lamas in romunski poslanik g. Buzdugan sta podpisala pretekli teden posebno trgovinsko in plovno pogodbo, katera bo ojačila vezi med Argentinijo in Romunsko. Romuni bodo tu kupovali bombaž, kože, tanin, volno itd., uvažali pa bodo predvsem les. Pogodba vsebuje takozvano klavzulo najbolj favorizirane nacije.

Letalska nesreča

Tekom vežb, ki jih je izvajalo neko vojaško letalo nad letališčem v Campo de Mayo, se je dogodila preteklo soboto huda nesreča; letalo je treščilo z znatne višine ter se razbilo. Pri tem je bil letalec Loetcher ubit, njegov spremeljevalec pa ranjen.

Manifestacija ljudske fronte

Danes popoldne se bo vršila velika manifestacija v proslavo spomina argentinskega državnega predsednika dr. Sáenza Pene, ki je tu uvedel splošno, enako in tajno volilno pravico. Manifestacijo so priredili radikali, socialisti in napredni demokrati. Policija, ki je bila sprva odklonila dovoljenje, da bi se priredil tudi obhod po mestu, je končno popustila, ko so zastopniki navedenih strank posredovali tudi pri notranjem ministru.

Iz okrajev Villa Crespo, Plaza Italia, Plaza Flores, Cabildo ter Boedo bodo udeleženci odkorakali v povorkah na trg "Plaza Once", odtod pa, skupno, na Kongresni trg, kjer se jim bo pridružila še povorka, prihajajoča s trga Constitución. S Kongresnega trga bodo kolone manifestantov v strnjenih vrstah odkorakale po ul. Callao, Corrientes po Severni aveniji na Florido, kjer bodo na posebni tribuni nastopili govorniki posameznih strank.

Z današnjo manifestacijo hoče ljudska fronta dokazati, da je prebivalstvo glavnega mesta republike odločno na strani svobode in demokracije ter da zavrača vsak poskus, da bi se tudi v Argentiniji uvedel takozvani "režim močne roke", kakor jih imajo že ponekod v Evropi in ki bi ga tudi tu radi preizkusili nekateri krogi.

Dr. Alvear odpotuje v Evropo

Vodja radikalov dr. M. T. Alvear se bo odpeljal koncem t. meseca v Lisbono v družbi svoje žene, katere mati je tamkaj preminula; po kratkem oddihu bo taščine zemske ostanke spremljal v Buenos Aires.

Olajšave za trgovce

Finančni minister, ki se je po daljšem dopustu spet vrnil na svoje službeno mesto, je novinarjem izjavil te dni, da pripravlja vlada načrt za važno davčno razbremenitev trgovcev in obrtnikov, ker namerava namreč deloma odpraviti, deloma pa močno znižati takozvane "patente", s katerimi so sedaj industrijska in trgovska podjetja močno obremenjena.

Shod nacionalne fronte

Takozvana nacionalna fronta, ki so si jo nekateri umislili kot protiutež napram ljudski fronti, se je sinoči predstavila javnosti v nekem tukajšnjem gledališču. Nekoliko govornikov, med katerimi je bil tudi bivši finančni minister dr. Pinedo, so razlagali, kako mislijo rešiti državo, ki je, po njihovem mnenju, baje v veliki nevarnosti.

Napad na salezijanski zavod

Preteklo nedeljo, v zgodnjih jutranjih urah, se je razpočila ob vhodu v poslopje salezijanskega zavoda v Córdobi močna bomba, ki so jo neznane roke tja položile. Zaradi eksplozije se je zrušil vhod, popokali so nekateri zidovi in stekla. V zavodu je nastanjenih okrog 250 otrok, med katerimi je eksplozija povzročila seveda razumljivo paniko. Dogodek je izzval v mestu znatno vznemirjenje in sam guverner je dal najstrožja navodila, da se krivci čim prej izsledijo ter izročijo sodišču.

Skrb za Argentince v Španiji

Krvavi dogodki na Španskem so spravili v znatno življensko nevarnost precejšnje število argentinskih državljanov, ki so se tam mudili na obisku. Da bi te ljudi rešila iz nevarnosti, je tukajšnja vlada poslala v španske vode križarko "25 de Mayo", ki ima prispeti danes ali jutri v Alicante, kjer bo vkrcala argentinske državljane, ki bi radi zapustili nemirno Španijo.

Posredovanje za pomirjenje na Španskem

Uruguayski zunanji minister je započel akcijo, katero namen je pridobiti južnoameriške države za to, da bi posredovale v svrho prenehanja sedanjega klanja v Španiji, katero smatrajo južnoameriški španško govoreči narodi za svojo domovino. Pobuda je našla odziv in si tudi argentinska vlada prizadeva najti primeren način za takšno posredovanje med španskimi revolucionarci in vlado.

Ta krat jim ni uspelo

Jetnišnica v La Plati je že zdavna zaslovela po vsej republiki zato, ker se jetnikom le prerado posreči pobegniti iz njenih celic. Ker ima vsako pravilo svoje izjeme, se pred par dnevi nova nakana ni posrečila zaprtim ptičkom, ki bi radi zleteli na svobodo. Jetniškemu čuvaju Jesusu Bartolomeja se je namreč začelo zdeti sumljivo, ko so jetniki prepogosto zahajali v kopalnico. Sporočil je svoje sume višjim predstojnikom, ki so brž šli pogledat, kaj utegne biti vzrok tako pogostega "tekanja". Pa so ugotovili, da so jetniki izkopali že dober meter globok rov, katerega so nameravali speljati v podzemeljski predor, skozi kateri je leta 1933 pobegnilo iz jetnišnice skoro dva tucata gostov.

Pazite na otroke!

V nedeljo popoldne se je igral 3 letni Hektor Vautier na balkonu hiše štev. 2070 na ul. Arcos, kjer je stanoval s svojimi starši. — Zabaval se je z žogo in ko je ta premočno poskočila ter zletela z balkona na ulico, se je fantiček pognal za njo in sicer na tako nesrečen način, da je omahnil črez železno ograjo ter padel 30 metrov globoko na cesto, kjer je obležal mrtev.

Podobna nesreča se je dogodila v torek dopoldne na Av. Alvear 4432, kjer je 10 letni fantič skočil na zid "azotee", zgubil ravnovesje ter padel 15 metrov v globino. Težko ranjenega so ga prepeljali v bolnišnico, kjer mu pa niso več mogli rešiti življenja.

Pokolj med delavci

V kraju Violeta-Pergamino, in sicer v tamošnjem železniškem žitnem skladišču, so se zaradi dela spričkali 26 letni Viktor Robledo, 46 letni Vasilij Radanovič in njegov brat Elija, star 42 let. Po raznih hudih besedah je Robledo potegnil iz žepa nož ter napadel Vasilija; ta se je skušal braniti z metlo, vendar pa se ni mogel otepsti pobesnelega Robleda in je zadobil več smrtnih ran. Vasilju je prišel na pomoč Elija, pa tudi njega je Robledo več krat smrtno zabodel; Elija se je zgrudil v mlaki krvi, vendar pa je še našel toliko moči, da je vzel iz žepa revolver, pomeril proti Robledu ter sprožil. Krogla je zadela in sicer smrtno. Ko je prihitela policija, so bili že vsi trije delavci mrtvi.

ZAHVALA

Mi, potniki tretjega razreda, ki smo prispeli v Buenos Aires z brzoparnikom Conte Biancamano, dne 8. avgusta t. l. se najtopleje zahvaljujemo uradništvu in Banki Germaniki sami za vse kar so za nas storili, da smo tako siajno potovali ter obenem priporočamo vsem onim, ki nameravajo kogarkoli vpoklicati, da so obrnejo na imenovani zavod, kjer bodo najbolje postreženi.

Stanišić Štefan iz Hršine, Krkoč Franja iz Malovšč pri Črničah, Verica Konič tudi iz Malovč, Carčič Elizabeta in sin Franc iz Malega Lušinja, Baradte Marija iz Supljaje, Musulin Nikolaj iz Učman, Vener Gizela iz Gradiške, Bevčić Alojzija iz Stankovcov, Rosalilia Adelina iz Conze v Furlaniji, Vida Mirošič iz Lokev pri Divači, Sorenti Ana, Barone Vid, Barone Bruno in Marija vsi doma iz Polje v Furlaniji.

Dne 20. t. m. so pa odpotovali v stari kraj sledeči naši znanci, katerim je tudi preskrbela vse v redu Banko Germaniko, da so se brez sitnosti ukrcali. — Pozdravljamo vse znance in kličemo nasvidenje: Nuncija Ivan iz Knežaka — Vareko Mihael iz Pobe in Rohrbacher Leopold iz Petrograda

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. N. Alem 150 — Bs. Aires — 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE - ZAGREB
POŠTANSKE ŠTEDIONICE - BEOGRAD
ZADRUŽNE GOSPODAR. BANKE - LJUBLJANA
BANCO DI ROMA - GENOVA

Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj, samo tem sigurnim potom

BRZOJAVNO! Z AVIJONOM! Z POŠTO!

NAŠ ODDELEK PAROPLOVNIH POTNIH KART, JE NAJHITREJŠI IN NAJCENEJŠI VRELEC

za nabavo pozivnih ali pa povratnih paroplovnih potnih kart, za kakoršnnokoli linijo.

NE NASEDAJTE NIZKIM PONUDBAM

Ker bi bilo potovanje še dražje

NIKAKIH POTEŽKOČ

Naše uradne ure: od 8 1|2 do 7 zvečer; ob sobotah do 12 1|2

Sigurnost! Brzina! Uslužnost! Poverjenje!

KROJAČNICA

P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom

Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Zahvala

Nepozabljenim tovarišem in tovarišicam D. K. D. "Iskre" v Córdobi

Podpisani se Vam potom Novega lista javno zahvaljujem za poslani album z Vašimi lastnoročnimi podpisi, katerega mi je osebno prinesel tov. predsednik Andrej Gregorič, ko je nepričakovano prišel v glavno mesto republike, da obišče svoje sorodnike ter številne prijatelje in znance.

Ta skromni, a lepi spomin, katerega ste mi poslali v priznanje za moje malenkostne zasluge na polju slovenske delavske prosvete v cordobski naselbini, kjer sem sedem let bival med Vami, bo zame vedno draga svetinja in lep spomin na Vas ki ste mi bili ne samo tovariši in tovarišice, ampak pravi bratje in sestre v družini D. K. D. "Iskre".

Ob tej priliki Vam toplo priporočam, da pod nobenim pogojem ne opustite započetega dela in ciljev, ki smo si jih začrtali ob ustanovitvi društva, ampak da neustrašeno korakate naprej po začrtani poti do končne zmage k svobodi!

Vedno Vaš tovariš

Anton Mozetič.

Delo Jugoslovanskega patronata

Tekom meseca julija t. l. je posetilo urad Jugoslovanske izseljenske zaščite vsega 241 oseb, bi so iskale dela, priporočil, razne informacije, zdravniško pomoč, podporo, prehrano, prenočišče itd.

Od strani delodajalcev je Zaščita dobila ponudbe za zaposlitev 113 oseb, in sicer za 37 sobaric in kuharic, 1 mizarja, 27 težakov, 3 zakonske dvojice, 2 mehanika, 30 klesarjev (za v Bolivijo) in 10 trgovskih pomočnikov.

Potom urada je bilo zaposlenih vsega 32 oseb, in sicer: 27 težakov, 2 sobarici, 1 mizar, 1 mehanik in 1 trgovski pomočnik.

Malih denarnih podpor za zdravila, potne stroške itd. je izdala Zaščita v navedenem mesecu vkupno $ 40.40, poleg tega pa je še porazdelila 58 bonov za kosila in 14 bonov za večerje, prenočišča in zajtrke. — Prejela je 31 dopisov, odposlala pa jih je 267.

Izid šahovskega turnirja

Šahovski turnir, ki ga je organiziralo D. K. D. "Ljudski oder", se je končal s sledečim izidom:

Turel Mirko 15 točk in pol; A. Žetko 15; A. Vuga 14; G. Srebrnič in J. Živec vsak po 13; R. Guštin 12 in pol; S. Pečenko 10; J. Krpan 8 in pol; R. Leban 8; J. Hlača 7; M. Krušič, A. Hace in A. Turel vsak po 6; A. Vodopivec, H. Baučar in A. Ferfolja vsak po 4 in pol; S. Kodrič 3 in E. Štrosar 2.

Nagrade so bodo razdelile na domači zabavi, ki se bo vršila dne 30. t. m. popoldne v društvenih prostorih ul. Paz Soldán 5150.

Predavanja

V nedeljo 30. avgusta bo v "Taboru" (Paz Soldán 4924) predaval dr. V. Kjuder o zakonskih predpisih glede zaposlovanja žensk in mladoletnih otrok, s čimer se bo zaključila serija predavanj o argentinski delovni zakonodaji. Predavanje prične ob 5. popoldne. Po predavanju običajna družabna zabava.

Maša zadušnica

V nedeljo, 30. t. m., ob 10. uri se bo brala sv. maša zadušnica za pok. Henrika Kravanjo v kapeli na Av. del Campo 1653. — Marija Komac-Kravanja.

✝

Potom zračne pošte sem dobil žalostno vest, da mi je dne 10. avgusta preminula, potolažena s sv. zakramenti, moja draga mati

Frančiška Trpin vdova Pintar

v starosti 70 let, doma iz Podsabotina pri Gorici.

Zapušča štiri sinove: Maksimiljana, Mihaela in Jožefa v domovini, hčer Matildo, poročeno Terčič, pa v Jugoslaviji. Jaz pa se nahajam v Argentiniji in mi ni bilo mogoče spremljati zlate mamice na njeni zadnji poti.

Rudolf Pintar,

Bs. Aires dne 22. avgusta 1936

Štorklja

Štorklja je obiskala v soboto, 15. t. m., družino rojaka Franca Kodriča iz Brji; njegovi ženi Amaliji, iz Velikih Žabelj, je prinesla krepkega sinčka. Srečnim staršem naše čestitke!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

I. R. — Resistencia: Naročnino za dve leti smo v redu prejeli. Najlepša hvala! Številko, ki jo pogrešate, smo Vam še en krat dostavili. Pozdrav!

I. Z. — Machagay: Lista Vam nismo ustavili in številko od 8. avg. niste prejeli, ker ni izšla, kakor smo javili že teden prej; avgust ima namreč pet sobot in naš list izhaja 4 krat mesečno. Naslova, ki ga želite, Vam ne moremo dostaviti, ker tam ni nobenega našega konzularnega zastopništva. Bivši honorarni konzul je bil razrešen svojih dolžnosti.

Štefan Ž. — Rosario: V redu prejeli in nič ne de, če ste nekoliko zamudili. Najlepša hvala in pozdrav vsej družini!

Raznim, ki vkljub pozivom še niso izvršili svoje dolžnosti ter poravnali naročnino, bomo ta mesec ustavili nadaljnje pošiljanje lista. Kdor ki torej Novi list rad prejemal, naj naročnino poravna, če je že ni.

Objave Kr. Poslanstva

Charcas 1705 — Buenos Aires

Kr. poslanstvo traži sljedeče iseljenike:

Pr. br.: 2352
Vlada Sliškovič pok. Tome, iz Sinja.

Pr. br.: 652
Domenik Nikolić, rodjen 1907. g. u Šibeniku.

Čedomil Radošević pok. Vida, rodom iz Medulina, u Istri.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

"MOZETIČ"

Ima v zalogi vsakovrstno zimsko blago za obleke, kakor tudi vsake vrste moškega perila.

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

Z mirnim srcem se lahko zatečete v

Moderno zdravilišče

Talcahuano 1060 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specilizirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ

Sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah.

Izvršujemo tudi operacije

Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

CERKVENI VESTNIK

Večernice na Saavedri pretečeno nedeljo so bile dobro obiskane. To se ve, da je ostalo precej prostora za tiste, ki niso prišli. Prosim vse dobrohoteče, da rečete dobro besedo pri prijateljih in znancih, naj pridejo k naši službi božji, kadar je zato prilika. Le brez skrbi bodite, da se ne bom spuščal v nikako politiko.

To nedeljo, 23. avg., je sveta maša na Paternalu, večernice bodo ob 4. uri na Avellanedi.

V pondeljek je sv. Jernej, apostol. Svojo zvestobo do Jezusa je plačal s tem, da so mu živemu odrli kožo. Ni mu bila to prevelika žrtev za zveličanje. Modernim ljudem se pa ne zdi vredno niti misliti na dušo, a kam še, da bi zanjo kaj storili!

V petek je sv. Avguštin, Krivoverec in lahkoživec, je po dolgem premišljevanju in težkem notranjem boju nazadnje prelomil z neveednim življenjem in postal duhovnik, škof, učenjak in svetnik. Njegov najlepši spis so "Izpovedi", kjer prelepo opisuje težke boje, ki jih je boril, predno je Resnico spoznal in sprejel. Ta knjiga je spreobrnila že marsikaterega modernega miselnega človeka. Prevedena je tudi na slovenščino.

V soboto je obglavljenje Janeza Krstnika.

V nedeljo 30. aug. sv. maša in večernice na Paternalu.

Hladnik Janez.

Nova Slovenska Gostilna

"Gruta de Postumia"

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori, zmerne cene. — Rojakom se toplo priporočata za obisk lastnika

Ivan Gašperšič
in
Ludvik Dekleva

AV. FOREST 621 — CHACARITA.

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ

Specialist v modernem slikanju.

Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

SVOJI K SVOJIM!

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Slov. babica

Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernández, se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam

Lečenje brez bolesti.

LIMA 1217 U. T. 23—3389

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Praqi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tukajšnji bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišče prenovljene in na novo opremljene.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL. ŽIVEC

PATERNAL Osorio 5085

KROJAČ

izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od $ 55 do 120. Hlače fantazija od $ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—1271

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

AMERIKANCI NA OBISKU

Večja skupina Slovencev iz Severne Amerike je posetila stare kraje pod vodstvom ameriškega javnega delavca Leona Zakrajška. V Evropo so se pripeljali na veliki francoski prekooceanski ladji "Normandie" in so bili priče nezgode, ki se je v Southamptonu dogodila angleškemu letalcu, čigar letalo je padlo na krov velikega prekomornika, kakor smo svoj čas poročali.

SKOZI OKNO JE SKOČIL

S prvega nadstropja Splošne bolnišnice v Ljubljani je skočil železničar Edvard Ošaben, star 49 let, katerega so bili tam operirali na želodcu. Operacija se je posrečila in zato si ne vedo razlagati, kaj je Ošabna malo v smrt, kajti podlegel je težkim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu.

Umetniška kovačnica mehanična delavnica

Specializirana v oknicah, metaljčnih pročeljih, železnih vratih, vestibulih, ograjah itd. itd. Se priporoča slovenskim izseljencem za vsa v stroko spadajoča naročila.

CUCIT & HUMAR

BOULEVARD BALLESTER 425
Villa Ballester

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

PREBIVALSTVO SLOVENIJE

Po podatkih Higijenskega zavoda v Ljubljani je štela Slovenija dne 31. decembra 1935 vsega 1,199.052 prebivalcev. Porok je bilo tekom leta 1935 skupno 8.028 in število novorojencev je znašalo 27.961, med katerimi je bilo 3.347 nezakonskih; umrlo je v istem času 17.467 oseb.

PETER ŽIVKOVIĆ NOVI PREDSEDNIK JNS

V Beogradu je imela Jugoslovanska nacionalna stranka kongres, kateremu je predsedoval dr. Kosta Kumanudi, ker je bil predsednik stranke Uzunović, radi bolezni odsoten. V svojem govoru je poudarjal, da so vse časopisne vesti o nesoglasjih v vodstvu stranke neresnične, ker vlada v JNS popolna sloga in ker da je to edina stranka, ki ve, kaj hoče. Po raznih poročilih dr. Kramerja, senatorja Benjanina, je bilo izvoljeno novo strankino vodstvo.

Dosedanji predsednik Nikola Uzunović je bil imenovan za častnega predsednika, predsednik pa je postal Peter Živković, general, kateri je naslednjega dne takoj prosil za upokojitev; njegovi prošnji je vojno ministstvo ugodilo. Podpredsednika sta Jovo Benjanin in Juraj Demetrović, za glavnega tajnika pa je bil izbran dr. Albert Kramer.

PO DVAJSET LETIH ODKRILI UMOR

Pred kratkim je na studenškem pokopališču pri Mariboru prekopaval grobar stare grobove. Ko je prišel do groba Marije Rauševe, ki je umrla leta 1914 v Studencih in odprl že napol strohnelo krsto, je opazil v spodnjem delu trebuha okostnjaka zapičene gnojne vile. — Grobar je o tem obvestil orožnike, ki so zadevo javili državnemu tožiteljstvu, ki bo sedaj odločilo, ali naj se navzlic zastarelosti vodijo poizvedbe glede skrivnostne smrti pokojne Marije Rauševe, ki je umrla v visoki starosti 82 let. Najdba je seveda povzročila v Studencih majhno senzacijo in ljudje sedaj živahno komentirajo zagonetni dogodek. Čujejo se razna mnenja, vendar ni verjetno, da bo po 22 letih uspelo pojasniti skrivnostno smrt Marije Rauševe.

VESTI S PRIMORSKEGA

Še o grozni nesreči z granato, ki je raztrgala sedem ljudi

O strašni nesreči, ki se je prepetila zadnjo nedeljo v juniju na Stari gori pri Gorici, smo že poročali po zagrebški "Istri"; tu pa prinašamo še nekatere podrobnosti in bolj točna imena nesrečnih žrtev:

Skupina ljudi je našla v gozdu staro avstrijsko granato od 305 mm, ki so jo takoj pričeli razstavljati, da bi njeno razstrelivo in kovinske dele lahko vnovčili. Granata je nenadoma eksplodirala in dobesedno raztrgala 7 ljudi, ki jih pozneje ni bilo mogoče niti spoznati. Ožgane dele njih trupel so zbrali in skupno pokopali v bližnji vasi pod goro. K sreči sta se dva člana nesrečne družbe o pravem času oddaljila od mesta, kjer so granato izkopali, in sta tako ostala pri življenju. Po njunih navedbah je bilo mogoče dognati, da je granata ubila 47letnega Josipa Nardina, njegovo 17letno hčer Josipino, 48letnega Merljaka, njegovega 15letnega sina Friderika, Bojana Favera in še dva druga moška, ki sta se po naključju nahajala tam blizu in katerih istovetnosti še zmerom ni mogoče ugotoviti.

Nesreča je napravila porazen vtis po vsej deželi in nekaj dni so krožile o njej po bližnjih in dalnjih vaseh vse mogoče govorice. Vse ljudstvo je globoko sočuvstvovalo z nesrečnimi družinami, ki so izgubile svoje rednike. Ljudje le predobro vedo, da se mora v teh časih marsikdo baviti s takim smrtno nevarnim poslom, da si zasluži zase in za družino borni vsakdanji kruh. Starih granat in bomb je zlasti po Goriškem in Krasu še na tisoče in, čeprav so njih nabiranje oblasti prepovedale, jih vendar na stotine ljudi išče po gmajnah in gozdovih ter prodaja pod roko raznim trgovcem in prekupčevalcem. Kljub stotinam nesreč, ki so se pripetile v povojnih letih iskalcem granat, se ljudje spričo pomanjkanja in bede še zmerom ne plašijo tvegati svojega življenja zaradi tistih par lir, ki jih izkupijo za to nevarno blago. Samo goriški mestni reševalci so v letih 1923 do 1935 prepeljali v goriško bolnico 530 ranjencev iz mesta in bližnje okolice. Število ranjencev po ostalih oddaljenejših krajih more biti le še večje, da o ubitih iskalcih granat niti ne govorimo.

NAMESTO OLTAR — V SMRT

V Kumboru v Boki Kotorski je bil zaposlen v električni centrali elektromehanik 30-letni Miroslav Havelka. Nedavno bi se bil moral poročiti z lepotico Rozo, toda pred poroko je obupal. Dve uri prej, preden bi moral z nevesto stopiti pred oltar in ko je bilo za svatbo že vse pripravljeno, se je nesrečni ženin podal v centralo in se ubil z električnim tokom 6,000 voltov.

V BLAZNOSTI IZVRŠIL STRAŠEN SAMOMOR

V petek 3. julija je prišlo v Rožni dolini v Ljubljani do strašnega dogodka. Tamkaj je stanoval s svojo matero 24 let stari glasbenik Vladimir Kumar, študent ljubljanske glasbene visoke šole in korepetitor v ljubljanski operi. Bil je že delj časa živčno razrvan, a nihče ni mislil, da bo končal tako tragično. Usodni večer okrog 6. ga je napadla trenutna blaznost, pohitel je iz hiše na cesto, pobral velik kamen ter si v hipu zadel po glavi tako hude rane, da je bil nenadoma ves v krvi. Mati je prihitela za njim in klicala ljudi na pomoč, češ, naj pomagajo njenemu sinu. Res se je zbralo več ljudi, a nihče ni imel poguma, da bi skočil k blaznežu in mu zvezal roke. Tako si je Kumar vso glavo s kamnom razbil, da so možgani privreli na površje. Potem si je še s kosom pločovine skušal prerezati vrat. Poklicani reševalci so ukrotili Kumarja in ga prepeljali v bolnišnico, kjer pa je čez nekaj ur podlegel izkrvavitvi.

Kumar je bil zelo nadarjen glasbenik, tudi komponiral je in nastopal pogosto kot klavirni spremljevalec.

NA SODNIJI POVILA DEKLETCE

V sreskem sodišču v Bosanskem Brodu se je pripetil zanimiv dogodek. Prebivalci vasi Unke blizu Broda so sodišču ovadili neko mlado vdovo, da je pred kakimi desetimi dnevi rodila zdravo dete, katero je baje umorila in zakopala nekje blizu svoje hiše. Vdovo so orožniki takoj zaprli in uvedli preiskavo. Osumljena žena je detomor baje priznala in vsepovsod okrag njene hiše so kopali, da bi našli novorojenčkovo truplo. Ko pa so osumljeno vdovo privedli v Bosanski Brod na sresko sodišče, je takoj izjavila, da je vse izmišljeno. Trdila je, da je sicer noseča, a da še ni čas poroda. Odredili so zdravniški pregled, in ko je prišel zdravnik, so vdovo napadli krči. Kar v sobi sodišča so jo položili na pisalno mizo in tam je porodila zdravo dete ženskega spola.

Zaradi stare sablje

V Laznih pri Čepovanu so finančni stražniki na podlagi ovadbe izvršili hišno preiskavo pri gostilničarju Lojzetu Zbogarju. V nekem kotu v kleti so našli dve stari zarjaveli avstrijski sablji, nekaj nabojev za lovsko puško in vojaški revolver, ki jih gostilničar ni prijavil oblastem. Zaradi tega je moral pred goriško sodišče, kjer se je zagovarjal, da sploh ni vedel, da ima v svoji hiši take stvari. Kljub temu je bil — čeprav pogojno — obsojen na tri meseca zapora in 500 lir denarne kazni.

Aretacija

— V Podbrdu je bil aretinem so izvršili spet tri aretacije, od katerih sta dve deloma političnega značaja. V podbrdu je bil aretiran 20 letni Rudolf Di Mondo Amico, doma nekje iz severne Italije, ker je nameraval zbežati brez potnega lista v inozemstvo.

Velika škoda in skromna podpora

Silne nevihte so v juniju povzročile milijonsko škodo na poljih in vrtovih v Soški in Vipavski dolini, v Brdih in drugod po Goriškem. Kolikor je bilo mogoče doslej doznati, prizadeti kmečki posestniki razen nekih davčnih olajšav niso dobili nikake podpore, kakor bi to bilo potrebno in se drugod tudi izvaja. Te dni pa je vlada končno vendarle nakazala deželi celih 10,000 lir. Pod poro je dal, kakor je to že starodaven običaj, Benito Mussolini.

Drobne vesti

Na Zapoški pri Cerknem je nekaj pastirjev našlo na dnu globokega prepada truplo 70letnega užitkarja Petra Mavriča, iz Cerknega, se je, kakor vse kaže, po naključju ponesrečil.

Blizu Sv. Lucije je neki avto povozil 24letnega Marija Pavletiča. — Fanta so nemudoma prepeljali v goriško bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

V Logu pri Vipavi se je smrtno ponesrečil 74letni posestnik France Švagelj. Po neprevidnosti je prišel v dotiko z električnim tokom visoke napetosti. Bil je pri priči mrtev.

Na Krasjem vrhu nad Ravnami pri Kobaridu je postal žrtev granate kmečki fant Lojze Skubin. Granata ga je vsega raztrgala.

V tržaški ladjedelnici so splovili v morje novo petrolejsko cisterno, ki jo je naročila neka angleška petrolejska družba. Ladjo so gradili tudi ves čas, ko se je vršila italijansko-abesinska vojna. Zanjo seveda sankcije in protisankcije niso prišle v poštev.

V Komnu je strela udarila v hišo 60letnega posestnika Josipa Kodriča. Poslopje je pogorelo do tal. Ogenj je uničil tudi hlev, poljsko orodje in 30 stotov sena. Škoda znaša okrog 20,000 lir.

Kresovi na Krasu. Po vseh gričih, ki obdajajo Trst, so v torek 23. junija, sredi noči, zagoreli visoki kresovi, ki so spominjali na starodavne običaje našega ljudstva. Okrog kresov se je zbrala vaška mladina in kmalu se je daleč na okrog razlegala slovenska narodna pesem.

Na trgovce pri Nabrežini in njeno bližnjo okolico se je proti koncu junija namesto pričakovanega dežja usula toča, ki je povzročila mnogo škode po vinogradih.

Tržaška komercialna in gospodarska univerza je dobila nov upravni svet, ki je bil imenovan s posebnim dekretom. Predsednik sveta je direktor tržaškega "Picola" Rino Alessi.

Ustanovitelj tržaške paroplovne družbe "Tripcovich" grof Pavel Tripkovič je v Genovi umrl, star 68 let. Kakor Kozulići, izhajajo tudi Tripkoviči iz rodu liburnskih ribičev. Pokojnik je bil član upravnih svetov raznih tržaških pomorskih podjetij.

V Grevcih pri Sv. Križu sta zgorela hlev in senik znanega posestnika Terčelja. Zgorelo je tudi 40 stotov sena. Škoda znaša 40 tisoč lir.

Pri Šempasu je udarila strela v hram posestnika Kožuha. V njem je bil prav tedaj posestnikov 24letni sin Viktor, ki ga je strela pri priči ubila. Po vsej okolici je napravila ta nesreča globok vtis, ker je bil mladi Kožuh že četrta žrtev strele v poslednjih 14 dneh.

Družba "Italia Redenta" je razpisala natečaj za 100 novih učiteljskih mest na svojih podeželskih šolah v Julijski Krajini in Južni Tirolski. Novi učitelji nastopijo službo že s prihodnjim šolskim letom.

Na goriški obrtni razstavi, ki se je vršila v drugi polovici junija hkratu s celo vrsto drugih takih prireditev, so razstavili tudi idrijske čipke. Čipke so izdelala dekleta na šolah v Idriji, Cerknem, Bovcu, Velikem dolu in v Dolu Otlici.

V Cerknem so karabinjerji aretirali 42letnega Jakoba Mraka, ki je baje žalil dva fašistovska miličnika, ko sta nameravala po svoji službeni dolžnosti izvršiti neko opravilo. Mrak je bil prepeljan v goriške zapore.

V Dekanih je prve dni po binkoštih nenadoma umrl Cvetko Mahnič, nadarjen mladenič, star šele 21 let.

Expreso „GORIZIA"

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Izseljensko društvo „TABOR"

Cenjene rojakinje in rojake vljudno vabimo na

PRIREDITEV

ki se bo vršila v nedeljo, 23. AVGUSTA 1936, v dvorani ul. ALSINA 2832 (blizu trga "Plaza Once")

Spored:

1. OTVORITEV — Svira orkester
2. DEKLAMACIJA
3. "POD OKNOM" (A. Hajdrih) poje moški zbor
4. VENČEK NARODNIH — poje moški zbor
5. DEKLAMACIJA

ODMOR

6. DARIO NICCODEMI:

„Scampolo"

Igra v treh dejanjih

Čudovita in sijajno pisana ter veselih in ginljivih prizorov polna zgodba dekletca, ki dozoreva v žensko. Zgodba dobre in od vseh zapuščene pocestne deklice — Scampola —, v katere srčecu začne kliti ljubezen do inženerja Tita, ki koleba med pohotno privlačnostjo pevke Franke, prikupno dražestjo lepe gospe Emilije ter osvajajočo nedolžnostjo preprostega dekletca.

"Scampolo" je tako lepa in privlačna snov, da je bila že obdelana v romanu, gledališki igri, v operetí in v filmu. In ta dejstva pač jasno izpričujejo njeno vrednost. Na slovenskih odrih v Trstu in Gorici je ta igra žela največje uspehe ter se je neštetokrat ponavljala. Posetite torej prireditev, da se tudi vi seznanite s simpatičnim "Scampolom"!

Osebe:

TITO SACCHI, inžener ..... K. Tišlar
GIULIO BERGINI, njegov prijatelj.. R. Laben
EGISTO, natakar ..... G. Dečman
GIGLIOLI, učitelj ..... M. Keber
NEZNANEC, zapeljivec ..... I. Berginc
EMILIA BERGINI, Giuliova žena .... M. Lipičarjeva
FRANCA, Titova ljubica ..... H. Godinova
SCAMPOLO, dekle s ceste ..... P. Štrukljeva

REŽIJA: K. Tišlar

Začetek: ob 4.15 popoldne

Opozarjamo, da se spored začne izvajati točno ob napovedani uri.

Po sporedu: PROSTA ZABAVA, PLES in SREČOLOV.

NAJBOLŠI NAČIN ZA NAKAZOVANJE DENARJA

Jugoslovanska kolonija v Argentiniji prav dobro pozna naš dovršeni način nakazovanja denarja v Jugoslavijo in Italijo.

Obiščite naš JUGOSLOVANSKI ODDELEK, ki je odprt vsak dan od 9. do 18. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 11. Postrežejo Vam uradniki Vaše narodnosti in vsako operacijo boste izvršili v nekoliko minutah. Ako nameravate poslati denar svojcem v stare kraje, ako nameravate vložiti v hranilnico ali pa kupiti ladijski vozni listek za odpotovanje v Evropo ali pa za vrnitev, blagovolite obiskati nas.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99
PUEYRREDON 175
Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) Córdoba 1223 (Rosario)

ZAUPANJE.. VLJUDNOST.. VARNOST.. HITROST

ZA POUK IN ZABAVO

NOVO GIBANJE MED CIGANI

Rumunski ciganski voditelj in pesnik Lazurica se bavi z mislijo, da bi svoje rojake združil v narod. — Jedro tega naroda naj bi bilo 500,000 do 700,000 ciganov, ki živijo danes v Rumuniji, državi, ki ima največ tega nomadskega ljudstva na svetu.

Čeprav živijo tudi rumunski cigani danes še svoje prosto življenje, je opaziti v njih vodstvu veliko spremembo. Danes ne stoje več na čelu njihovih poedinih rodov stari poglavarji, temveč intelektualci. Eden med temi ciganskimi intelektualci je George Lazurica. Slovi kot nadarjen pesnik in časnikar, pa namerava izdajati pod imenom "Neaul Romilar" ciganski list, ki bo začel izhajati še letošnjo jesen. Ta list naj bi bil glasnik vseh ciganov na svetu in jih bo pozival, naj se spet zavedo svojega plemena. Po trditvah Lazurice so ciganj kot narod obstojali že v času, ko so faraoni vladali nad Egiptom.

Ženski kotiček

MODERN NAČIN KUHANJA

V Ameriki in na Holandskem so v zadnjem času delali poskuse, ki so spravili na dan povsem nepričakovane lastnosti brezžičnih valov. S temi valovi je mogoče kuhati. Za "radijsko peč" potrebuješ samo radijsko cev, seveda močnejšo nego v običajnih aparatih, tuljavo iz bakrene v običajnih aparatih, tuljavo iz bakrene žice in dve veliki kovinski ponvi. Ko priključiš ta aparat, položiš surovo jed v ponvo in jo pokriješ z drugo ponvo. Dočim postanejo jedi pri običajnem kuhanju in cvretju z elektriko ali linom zunaj razmeroma hitro rjave, znotraj pa so lahko še surove, dosežeš tu enakomerno prekuhanost in ocvrtost zunaj in znotraj.

Tudi neizkušena kuharica spravi lahko že pri prvem poskusu uspele jedi na mizo. Ko pridejo nove radijske peči v promet, bodo postale nepotrebne tudi sedanje hladilne naprave, kajti z malenkostno spremembo se da takšna peč uporabljati za konserviranje vseh jedi. V holandskem laboratoriju so na ta način hranili celih šest let sadje, zelenjavo in tudi cvetlice, ne da bi se jim pokvarilo. Brezžični žarki, ki so jih pri tem uporabljali, imajo namreč to lastnost, da uničujejo vse škodljive klice.

KAKO OSTANEŠ 100 LET MLADA

V St. Luisu v Severni Ameriki je nedavno umrla zdravnica Marija Charlota Degoliere-Dawenport, stara 111 let. Rodila se je leta 1824 na Ruskem. Poročila se je z nekim ruskim knezom, ki je pa kmalu v dvoboju padel. Drugič se je poročila s Francozom grofom Degoliere, s katerim je imela 11 otrok. Ta se je ponesrečil pri neki jahalni tekmi. Vdova je tedaj sklenila posvetiti se znanstvu. Dovršila je medicinsko fakulteto v Heidelbergu v Nemčiji in se je poleg medicine mnogo ukvarjala z modroslovnimi vedami. V starosti 68 let se je zaljubila v 22-letnega Američana Williama Dawenporta in ga tudi vzela. V Združenih državah Severne Amerike si je ustanovila novo eksistenco. Zanimala se je posebno za higijeno in nego telesa in je priredila o teh vprašanjih nešteto predavanj. Ko je obhajala 100-letnico rojstva in so jo oblegali časnikarji, jim je rekla: "Dolgo življenje je popolnoma naravna stvar. Tu moj recept: Dobra volja (vesela narava), in sicer v zelo obilni meri, k temu pa precejšnje količine špinače. Za pijačo kislo mleko. Telesne vaje. Naravno globoko dihanje. Odkrita pobožnost. Nikakih izbruhov jeze."

Starka ni gojila simpatij do modernega ženstva, ki hoče doseči dolgo življenje z zdravili in mažami. — Ko je bila stara 110 let, je pokadila še po 30 cigaret na dan.

PREVEČ JE "POSKUŠALA"

24 let stara moskovska dijakinja Maruša Larkova je pisala Staljinu pismo, ki je v njem protestirala, ker ji ne dovolijo, da bi sedaj sklenila že svoj 19. zakon! (Dekle je staro šele 24 let, pa je bilo že 18 krat poročeno!) Pred nekaj meseci pa se je že naveličala svojega zakonskega druga in se ločila. Nato se je vnovič omožila, a tudi ta zakon ni trajal dolgo. In tako se je še 16krat omožila in se zopet ločila. Dekle piše v pismu Staljinu: "Moram še dalje poskušati, dokler ne najdem pravega moža za se!" S temi besedami zagovarja svoje početje. Kaj takega pa je Staljinu bilo preneumno, ter je Maruši odgovoril, da zakon in ustanovljanje družine ni nikak šport! Zato je njeno prošnjo odklonil.

VSE PO PARAGRAFIH

Nemška državna vlada je izdala nova navodila, kako naj v prihodnje marširajo nemška dekleta. Deklice, ki so stare 10 do 12 let, smejo marširati v treh urah 10 kilometrov. Do 14 leta pa se njihova naloga poviša na 20 kilometrov. Če pa nosijo kaj prtljage, se dalava zmanjša na 15 kilometr. 16 let stara dekle ta pa morajo s prtljago 20 funtov prekorakati v treh urah že 25 kilometrov.

Žrtev ljubosumnosti: Andrey Vallette, pevko v nekem chicaškem nočnem lokalu, so našli umorjeno v njenem stanovanju (zgoraj). — Na Ruth Freed, leti sum, da jo je ona iz ljubosumnosti umorila (spodaj).

Migljaji za hišne gospodinje

Pečenka postane hitro mehka, če jo deset minut pred pečenjem pokapaš z limonovim sokom in jo nato s čopičem namažeš z olivnim oljem.

Ogenj v štedilniku brž zanetiš s starimi zamaški, ki si jih pomočila v petrolej.

Proti prehlajenju otrok skuhamo tri žličke lanenega semena v 3|4 litra vode, odcedimo, primešamo sladkorja in limonovega soka ter dajamo ta topel čaj piti bolnemu otroku petkrat dnevno. Čaj ima okus kakor jabolčni sok. Tudi odraslim tak čaj za izpremembo prav dobro de, četudi morda niso prehlajeni.

PREKOMORSKA POSTA

Iz Evrope dospejo

24. Neptunia in Esquilino
25. Alcantara
27. Gral. S. Martin in Alsina
29. Lipari

Proti Evropi odplovejo

25. Avila Star
26. Gral Artigas
28. Alcantara in Neptunia

NAZNANILO

BANCO GERMANICO DE LA AMERICA DEL SUD, Leandro N. Alem 150, naznanja vsem onim, ki jih interesira, da dne 24. avgusta dopoldne prispe v tukajšnjo luko brzoparnik Neptunia, ki vozi med ostalimi potniki tretjega razreda tudi sledeče naše rojakinje in rojake; za katere so bile ladijske prevoznice nabavljene pri viče imenovanem zavodu:

Bibert Slavica iz Valpovega, Dimitrijević Aleksander iz Izbišta, Fatur Frančiška iz Bača na Pivki, Vovk Rozalija iz Trnovega pri Gorici, Krajcar Frančiška iz Semiča, Hekić Antonija iz Svetega Petra v Istri, Vlastelica Lucija iz Visa, Vojković Peter iz Podstrežja, Hoffmann Jakob, Ana, Eva, Holz Josip, Elisabeta in Josip mlajši ter Stumpf Franc vsi doma iz Petrograda.

Krojaški mojster

Dipl. v Buenos Airesu

Izdeluje obleke po najnovejšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni

JOSIP FAGANEL
SOLIS 1235
(blizu Constituciona)
U. T. 23—1696

POZOR! POZOR!

NOVA SLOVENSKA GOSTILNA

"Venezia Giulia"

Lepi in zračni prostori, pripravni tudi za svatbe. Poseben prostor za družine. Vedno sveža domača hrana — Cene nizke —

Rojakom se priporoča lastnik

JOSIP LAH
FRAGA 1001 - Vogal Céspedes

MALI OGLASI

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ŽELI SPOZNATI SAMEGA SEBE, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje bodoče in pretekło življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. Zadostuje napisati lastnoročno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucumán 586 Buenos Aires. — Pišite lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darvin, 3588.

NAZNANILO. Podpisani naznanjam cenj. rojakom, da sem otvoril na ul. Fraga 1402-10 Restavracijo "Spomladi" (Rest. Primavera), kjer razpolagam z velikim salonom in z rezerviranimi prostori, točim dobro pijačo in nudim vsake vrste zdravo hrano. Rojakom se vljudno priporočam za obisk. Josip Brišček.

Naznanjam, da nekdanje zavetišče za brezposelne na ul. Rivadavia 1160 ne posluje več, ker sem se preselil. — Benedikt P.

POZOR! POZOR!

„Modas Wilma"

Sporočamo vsem cenj. odjemalkam, da smo se preselili iz ul. Rivera 1476 v nove in večje prostore na

AV. SAN MARTIN 1854, VOGAL PUJOL

kjer bomo odslej poslovali pod firmo

„Modas Justa"

ter bomo razpolagali z večjo izbero oblek, klobukov, fantazij itd. Cenj. rojakinjam se vljudno priporočamo

KUKANJA & PRINČIČ

TOVARNA MOZAIKA

Teolindo Rodríguez

Specializirana v vseh vrstah mozaika. Imitacije marmorja

SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIALA

Cement "San Martin"
Ugodne cene

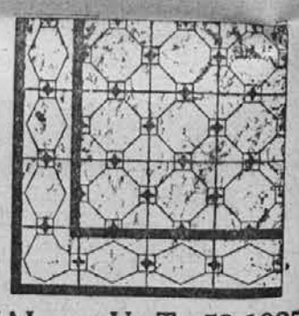

AÑASCO 2763 — PATERNAL — U. T. 59-1925

CENJENE ROJAKINJE IN ROJAKE OPOZARJAMO NA

Prvo slovensko prireditev za slov. in hrv. žrtve fašizma v Julijski Krajini

ki se bo vršila v veliki dvorani "Centro Armenio", ul. Acevedo štev. 1353, v Buenos Airesu

V NEDELJO, 6. SEPTEMBRA 1936

S SODELOVANJEM DRUŠTEV: "G. P. D. SLOVENCEV IZ VILLE DEVOTO", D. K. D. "LJUDSKI ODER" IN I. D. "TABOR" TER NA POBUDO "JUGOSL. PATRONATA V POMOČ ŽRTVAM EVROPSKEGA FAŠIZMA"

Začetek ob 4. uri popoldne.

SPORED:

1. Otvoritev — Orkester
2. J. Krebelj: Proletarski materi, zbor
3. I. Zajc: Zrinsko Frankopanka
4. Venček narodnih
5. A. Hajdrih: Jadransko morje" — izvajajo združeni moški zbori društev G. P. D. S., "Ljudskega odra" in "Tabora".
6. Julijska Krajina s statistiko žrtev fašizma (Diapozitiv)
7. Pesem primorskih emigrantov
8. Kakor da je mrlič v hiši...
9. Štefan Golja svojemu očetu
10. Kovaška
11. Govor zastopnika vseh društev
12. Govora dveh odličnih argentinskih intelektualcev
13. FRANCE BEVK:

"KAJN"

Drama. — Dvoje dejanj

14. Zahvala zastopnika "Patronata"

(OPOMBA: Točke od 7 do 10 so deklamacije, ilustrirane z diapozitivi in predvajane deloma po govorskem zboru.)

VSTOPNINA: Moški $ 1.50; ženske $ 1.—. Znak obvezen.

PO SPOREDU: PROSTA ZABAVA

Meddruštveni odbor.

RUSKA KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki ter s posebnim konzultorijem za spolne in krvne bolezni, katerega vodi znani specialist dr. A. Izaguirre. — Ženske sprejema ga. dr. Matilda Krasting v posebnih oddelkih, s posebnim vhodom.

Imamo specializirane zdravnike za vse vrste bolezni, X-žarke in laboratorij za elektr. zdravljenje.

Za bolnike in bolnice iz notranjosti imamo posebne sobe s posteljami. — Cena: dnevno od $ 1.— dalje. — Za majhen honorar, dajemo nasvete tudi pismenim potom.

Zdravniški pregled za kakršnokoli bolezen: $ 3.—.

Sprejemamo od 9. — 12. in od 15. do 21.; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. Govorimo slovansko.

SUIPACHA 28

Zgodba o idealni ženi

Nekega dne je prišel k meni neki mož, ki mu je ves svet zavidal njegovo ženo. Zaupno mi je pripovedoval o njej in o svojem zakonu.

"Dragi moj," mi je dejal, "ves svet misli, da sem srečno oženjen, in ves svet mi zavida to ženo. Žal pa ni tako. Ravno narobe je! Prav nič nisem zavidanja vreden! Zakaj, moja žena sploh ni tista prava žena, ki bi bila zame! Moja 'idealna' žena bi morala biti popolnoma drugačna, drugačna na zunaj in na znotraj!"

Vprašal sem moža: "Zakaj si se oženil?"

Odgovoril mi je: "Zato, ker sem jo ljubil, takrat namreč, ko še nisem bil oženjen z njo. Danes se predobro zavedam, da sem se motil. Kaj hočeš! Sama slabost nas je!"

Vprašal sem moža: "In kakšna bi morala biti tvoja 'idealna' žena, kakšna na zunaj in kakšna na znotraj?"

Odgovoril mi je: "Moja 'idealna' žena bi morala biti zlasti potrpežljiva. Morala bi biti krotka ko jagnje in bi morala vse pretrpeti, ne da bi vzrojila. Skratka: morala bi imeti vse vrline, in te seveda popolne. Zakaj jaz sem pač človek vihravega in naglega temperamenta in premnogokrat ne vem, kaj govorim in kaj delam. Žena bi morala torej vse razumeti in vse odpustiti. Moja 'idealna' žena bi morala imeti dom v kar najzglednejšem redu, zmerom bi morala biti prijazna, dobrodušna in ne bi smela imeti nobenih muh. Da, morala bi biti kakor solnčne ure na jugu, ki kažejo samo vesele ure dneva."

Ko sem slišal moža, da tako govori, sem si mislil: "Hm, velikih zahtev nimaš!" Toda potlej sem ga vprašal še enkrat:

"Kakšna bi morala biti tvoja 'idealna' žena na zunaj?"

Mož mi je odgovoril: "Premajhna bi že ne smela biti, pa tudi dolga ko hmeljevka ne! Obrazek bi morala imeti lep, skoraj bi rekel angelski. Lase kakopav plave, okrog in okrog same kodrčke — po Raffaelovem okusu, da ti še natančneje povem. Oči bi lahko imela sive, lahko bi celo cikale na zeleno, hoditi bi morala lahtno, drža bi morala biti gosposka. Skratka: biti bi morala kakor bitje, ki se je s kakšne prijaznejše zvezde preselilo na našo pusto zemljo. Vsakdo bi moral precej misliti, ko bi jo zagledal, da je najpopolnejša in najskladnejša. Razumnosti pri ženski ne cenim ravno preveč, bolj všeč mi je intuitivnost. Naravno genialnost cenim bolj ko načitano znanost, zdrav razum bolj ko umišljeno intelektualnost!"

Ko je nehal s svojim naštevanjem sem ga vprašal: "Ali si že vse povedal?"

Odgovoril mi je: "Skoraj!"

Zamislil sem se in si v duhu naslikal ženo tega moža. Spomnil sem se njenih duševnih sposobnosti, in glej, spoznal sem, da je dobri možak — ne da bi se zevedal — orisal v vseh ozirih svojo lastno ženo, plemenito ženo, čednostno in krepostno, ki ji v popolnosti ni para. Bila je skromna in krotka ko jagnje, in njen obraz je bil angelski in angelska njena duša: izbranka med tisoči, med milijoni žensk. In ta zaslepljeni mož, ki bi bolj zaslužil pet in dvajset gorkih, ni videl njenih vrlin in krepkosti.

Tedaj sem skromno pripomnil: "Dragi prijatelj, tebe poznam in tvojo ženo tudi. Glej, pravkar si, ne da bi se zavedal, opisal svojo lastno ženo za 'idealno' ženo. Zakaj slika tvoje 'idealne' žene je na las podobna sliki najljubeznivejše in najpopolnejše žene — žene, ki je tvoja!"

Mož je strmel vame in vprašal: "Ali res tako misliš?"

Rekel sem: "Ne mislim samo, tem več celo vem! Toda poslušaj me: ti nisi v poslednjem času v svoji ženi videl več 'idealne' žene in tudi ravnal nisi z njo tako! Napaka je tvoja! odslej glej v svoji ženi 'idealno' ženo — in začudil se boš, kako hitro bo postala tvoja 'idealna' žena. Zakaj človek postane kaj hitro človeku to, kar si o njem misli!"

Mož mi je odgovoril: "Poskusil bom. Morda se mi posreči."

Ko je odšel, sem se spomnil vseh tistih ljudi, vseh tistih krivogledov, ki imajo zlate ženice, pa si tega priznati nočejo, še manj pa to seveda njim priznajo. Zakaj človek se nikoli ne oženi slučajno. In tudi razmere, ki v njih živi, niso slučajne. Za vsakogar so važne in tehtne. Zapomnite si: Človek je šele tedaj velik in razumen, če se vživi v razmere, v katerih živi...

KROJAČNICA

Leopold Ušaj

Sedaj v novih prostorih, zraven prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolje postreženi.

GARMENDIA 4947
Bs. Aires - Paternal.

IZDAJA: Konsorcij "Novega lista" UREDUJE: Dr. Viktor Kjuder.